John F. Deane

A sármány verse

Írj, sugdosta kitartóan egy hang, egy verset
a háború hazugságairól. Így hát kerestem egy árnyas
zugot a mormogó eukaliptusz alatt, és leültem,
türelmesen. Bogáncspamacsok szálldostak a lágy szélben,
aranybarna lepke remegett egy lehullt szilva érett
húsán. Írd meg az álmod, mondta a Szeretet, a háborúk
teljes felszámolásáról. Vivaldi, írtam, A négy
évszak. A csendet, néhány percre, megmenteni a magas
faágakon csivitelő sármánynak, szív, így hallatszott,
szív-vidd, vidd-vidd, vidd-szív. *Visszafojtottan lélegeztem,*
fülelve. A Szeretet meghagyta, hogy írjak, ám kezem
megdermedt a papír fölött; Te mondd el nekik, kértem,
engem nem hallanak meg. A sármány leröppent, begyűjteni
néhány magot; megcsodáltam tarkaságát, milyen
élénkvörös és sárga, milyen homokszín, ezt a mintázatot
biztosan maga a Teremtő tervezte, felskiccelve
ezt az aranylást, ezt a csillámló tollú bűbájt. Kérlek,
írj, mondta a Szeretet, de ne ilyen makacsul. A lélek, feleltem,
mely valaha megjelent a káoszból… Nem, mondta a Szeretet,
mire én: Michelangelo, Van Gogh. Nem, írj
a kedvükért egy verset a sármányról és az egész
Föld énekéről; így hát nekiláttam a feladatnak.

Zsille Gábor fordítása

Mindig szerettem George Herbert szűkszavú, visszafogott drámaisággal átitatott *Szeretet* című versét, mely így kezdődik:

Szeretet várt rám, s lelkem megriadt
vétkében, szennyesen

(Kiss Zsuzsa fordítása)

A történet ott kezdődik, hogy az önmagát arra érdemtelennek tartó lélek enged vendéglátója, a Szeretet szelíd csábításának: az hellyel kínálja, s vendégül látja. Herbert értelmezésében a Szeretet maga Isten, vagy bármilyen, hitünknek megfelelő felsőbbrendű lény, hatalom. Ez cseng vissza az én versemben is, amikor a felismerés, nevezzem ajándéknak vagy kegynek, egy szép napon rám akaszkodott, miközben egy eukaliptuszfa alatt ücsörögtem, amelynek levelein és virágain hangosan zümmögtek a lakmározó méhek és legyek. Mikor a közeli szamárkórót és a szárán érlelődő magvakat ellepte egy csapat sármány, immár sokadszorra némított el a világ szépsége. Háború dúlt akkor is, amikor ezt a verset írtam, akárcsak most, én pedig azon töprengtem, mi lehet a költő dolga egy ilyen helyzetben. Számomra úgy tűnt, Írországnak ebben a csendes zugában a mesterségemnek nem sok köze van a világ folyásához. Hanem Herberttől megtanultam, hogy bármit is tesz az író, lehet azt mindig jobban is tenni – s ha majd megmérettetik, bármily csekély mértékben is, de hozzájárulhat ahhoz, hogy a mérleg nyelvét a jó oldal felé billentse. Minden tisztességes munka, minden küzdelem növeli a világban az emberi értékeket. A vers megszületett, s ugyanakkor az a felismerés is, hogy kénytelen vagyok a költészetet önmagáért becsülni és legjobb tudásom szerint művelni. Ez a költemény tehát a világ szépségét dicsőíti, egyidejűleg saját költészetem tökéletesítésére ösztönöz.

Szeli Valéria fordítása